

Lokale verkiezingen 2024

Memorandum sport

Schoten, 27 mei 2024

Voorwoord

Het gaat goed met de sport in Schoten. Onze gemeente telt een 75-tal sportverenigingen met bijna 9 000 leden. Ook vele individuele niet-georganiseerde sporters, sporters in schoolverband, deelnemers aan sportkampen en -evenementen... vinden hier hun gading. Je kan er niet omheen: Sport neemt in de Schotense samenleving een belangrijke plaats in.

Schoten heeft sportief ook veel te bieden voor alle leeftijdscategorieën, sociale klassen, beginners en ervaren sporters... : een ruim aanbod aan sportverenigingen, -takken en -activiteiten, binnen- en buiteninfrastructuur, omkadering en ondersteuning...

In oktober dit jaar kiest de Schotenaar een nieuwe gemeenteraad. De raad van bestuur van de sportraad dankt het uittredend gemeentebestuur voor zijn steun aan de (sport)verenigingen gedurende de voorbije legislatuur die meer dan ooit door onvoorziene externe gebeurtenissen werd beïnvloed.

Sportend Schoten verdient en rekt ook op de volle aandacht en steun van het toekomstige gemeentebestuur. In het voorliggend memorandum worden een aantal prioriteiten, aandachtspunten, voorstellen en ideeën geformuleerd waarmee de politiek aan de slag kan om het sportbeleid voor de komende jaren vorm te geven. Het document is het resultaat van besprekingen in de raad van bestuur van de sportraad, ervaringen op het terrein, contacten met en bevragingen van sportclubs en meetings met de sportdienst.

Namens de raad van bestuur van de sportraad,

Robert Imler
Voorzitter

Hoofdprioriteiten

De raad van bestuur van de sportraad schuift twee hoofdprioriteiten naar voor die als een rode draad doorheen het memorandum lopen en die in belangrijke mate bepalend zijn voor de sportbeleving de komende jaren.

- Investeer in een volwaardige sportdienst.
- Voltooi de bouw van een nieuwe sporthal op De Zeurt.

Thema's

De prioriteiten, aandachtspunten, voorstellen en ideeën van het memorandum worden hierna gegroepeerd in vijf thema's, met daarbij de kanttekening dat sommige logischerwijze raakpunten hebben over verschillende thema's.

De uitvoering van het sportbeleid is een voortdurend proces. Het is derhalve ook evident dat een aantal ervan al min of meer in uitvoering of geïnitieerd is. In dat geval gelden ze als extra aansporing.

- Uitvoering van het sportbeleid -

- Volwaardige sportdienst
- Rol en werking van de adviesraden

- Sportinfrastructuur -

- Derde sporthal op De Zeurt
- Toewijzing van gebruiksuren
- Bezetting van sportinfrastructuur
- Nieuwe sportinfrastructuur
- Vergader- en opslagruimte
- Onderhoudskosten
- Veilig van en naar de sportclub

- Financiële ondersteuning -

- Subsidies
- Extra inkomsten
- Kleine problemen
- Grote problemen

- Informeren en communiceren -

- Informatie-jungle
- Communiceren is tweerichtingsverkeer
- Sportkalender

- Sportpromotie -

- G-sport
- Evenementen als hefboom
- Doelgerichte sportpromotie
- Sport(clubs) komen en gaan

- Uitvoering van het sportbeleid -

- **Volwaardige sportdienst**

De praktische uitvoering van het gemeentelijk sportbeleid gebeurt in belangrijke mate door de sportdienst en omvat een zeer ruim takenpakket* wat ook uit dit memorandum kan worden afgeleid. Bij vrijwel elk onderwerp ervan is de sportdienst zeer nauw betrokken. De raad van bestuur van de sportraad maakt graag gebruik van het memorandum om zijn appreciatie uit te drukken voor het werk en de inspanningen van de sportdienst. Hij uit evenwel zijn bezorgdheid over de wijzigingen in de personeelsbezetting en de organisatie van de dienst gedurende de voorbije jaren waardoor de werking niet altijd optimaal verliep. De raad waarschuwt ervoor dat de kwaliteit van de ondersteuning van de sportverenigingen en de sportpromotie hierdoor in het gedrang dreigt te komen en er keuzes moeten worden gemaakt.

>>> De boodschap van de sportraad is kort en krachtig: investeer in een volwaardige sportdienst.

* de brede ondersteuning van sportclubs, adviesraad en andere actoren, de organisatie van sportactiviteiten en -evenementen, de uitwerking en toepassing van reglementen, de opvolging van wetgeving, de voorbereiding en opvolging van investeringsdossiers en subsidieaanvragen, zorgen voor de coherentie met andere beleidsdomeinen, communiceren en informeren, de contacten en samenwerking met scholen, sportdiensten van de regio en sportorganisaties van de Vlaamse overheid...

- **Rol en werking van de adviesraden**

De adviesraden die de gemeente rijk is, functioneren grotendeels nog als eilandjes met elk een eigen manier van werken, vrijwel zonder onderling contact, ook al kennen hun beleidsdomeinen veel onderlinge raakpunten. De gemeente heeft recent het initiatief genomen om te komen tot meer samenwerking, overleg, coherentie... De vaststelling dat de invulling van de bestuursmandaten in de adviesraden steeds moeilijker wordt, doet daarnaast de vraag rijzen of hun huidige structuur en werking nog optimaal is voor het vervullen van hun rol als adviesverlenend orgaan.

>>> Sportraad staat ten volle achter een voortzetting van het proces rond de (samen)werking van de adviesraden en pleit sterk voor een reflectie over hun "core business" en interactie met de gemeentelijke administratie.

- Sportinfrastructuur -

- **Derde sporthal op De Zeurt**

Dat vele Schotense sportverenigingen al jaren uitkijken naar de broodnodige bouw van een nieuwe sporthal is een open deur intrappen. Het dossier van een derde gemeentelijke sporthal op het sportpark De Zeurt werd in 2024 opnieuw opgestart en wordt in principe tijdens de volgende legislatuur afgerond.

>>> Sportraad beschouwt de bouw van de sporthal als een topprioriteit. Het (nieuwe) gemeentebestuur dient naast de eigenlijke bouw (met regelmatige terugkoppeling naar de betrokken sportclubs tijdens het proces) ook tijdig aandacht te besteden aan de toekenning van de gebruiksuren aan de sportverenigingen, de uitbatingsformule van de geplande cafetaria, de invulling van de omgeving met bijkomende sportfaciliteiten (ook voor niet-georganiseerde sporters), evenals de parkeerregeling.

In de rand van het dossier dringt de raad ook aan op een snelle herstelling van de onveilige wandel- en looppaden op het sportpark.

- **Toewijzing van gebruiksuren**

De toewijzing van de gebruiksuren in de sporthallen leidt geregeld tot ontevredenheid bij sportverenigingen omdat niet alle aanvragen kunnen worden ingewilligd. De vaststelling dat gereserveerde uren achteraf toch niet worden gebruikt, leidt tot bijkomende frustraties. Om discussies bij de uurverdeling te vermijden, wordt sinds geruime tijd gebruik gemaakt van een prioriteitenlijst met objectieve criteria die in het verleden door de sportdienst en sportraad werd uitgewerkt.

>>> Met het oog op de ingebruikname van de nieuwe sporthal op De Zeurt, waardoor het totaal aantal beschikbare uren aanzienlijk uitbreidt, beveelt de sportraad ten eerste aan om de bestaande lijst te evalueren en zo nodig bij te sturen.

- **Bezetting van sportinfrastructuur**

Bij de keuze van het tijdstip voor hun wedstrijden en trainingen, moeten sportverenigingen rekening houden met praktische, organisatorische, kalendergebonden... beperkende factoren. Dit leidt ertoe dat enerzijds uren meer dan vol zitten en dat anderzijds beschikbare sportoppervlakte soms ongebruikt blijft. Sommige buitensporten kunnen dan weer seizoens- of weersafhankelijk zijn.

>>> Breng de "minder populaire" gebruiksuren in kaart en neem initiatieven om ze efficiënter in te vullen. Onderzoek welke (sport)activiteiten er mogelijk zijn, stel ze proactief ook ter beschikking aan niet-georganiseerde sporters en verenigingen, voer een voordeeltarief in... Werk samen met sportverenigingen aan haalbare en aanvaardbare oplossingen om buitensportterreinen het ganse jaar door te kunnen gebruiken.

- **Nieuwe sportinfrastructuur**

De bouw van een nieuwe sporthal is een reuzenstap vooruit (die vele gemeentes Schoten benijden) maar zal de toenemende vraag van sportverenigingen naar gebruiksuren niet volledig oplossen. Bovendien kunnen nieuwe sporten en clubs komen aankloppen en is er ook behoefte aan kleinere en meer lokale sportinfrastructuur (denk bv. aan het recente boomen van darts en de interesse voor 3x3 basketveldjes). Er kan van de gemeente echter niet worden verwacht dat ze voor alles een kant-en-klare oplossing heeft. Het is de verantwoordelijkheid van de clubs om bij hun werking en groei hiermee rekening te houden.

>>> Sportraad pleit ervoor om bij grote verkavelings- en bouwprojecten, de (her)inrichting van wijken en parken... automatisch een zone voor sport voor te

behouden en in te vullen (rekening houdende met de sociale aanvaarding). Hij raadt ook de opmaak aan van een ruimtelijk plan met bestaande beschikbare oppervlaktes (grote én kleine) geschikt voor sportinfrastructuur om snel te kunnen inspelen op opportuniteiten (bv. subsidieprojecten van de Vlaamse overheid) en duidelijk vast te leggen welke investeringen er redelijkerwijze nog mogelijk zijn in de nieuwe legislatuur.

- **Vergader- en opslagruimte**

In de gemeente zijn tal van gemeentelijke en niet-gemeentelijke zalen/lokalen te huur. Toch wordt er (niet alleen) door sportverenigingen nog geregeld de vraag gesteld naar vergaderzalen en ook opslagruimtes. Sportclubs die over een lokaal beschikken, kunnen mogelijk zelf een steentje bijdragen aan een oplossing. En waarom zou je niet kunnen vergaderen in een geschikte sportruimte die vrij is? Het concept van de polyvalente boogschietzaal in de nieuwe sporthal is bv. zo opgevat dat ze op vrije momenten ook kan worden gebruikt als vergaderruimte.

>>> Sportraad stelt voor om te inventariseren welke (sport)verenigingen onder welke voorwaarden beschikbare ruimte kunnen/willen openstellen als vergader- en of opslagruimte voor anderen. Voorzie ook automatisch ruimte bij nieuwe bouwprojecten en benut mogelijkheden voor een polyvalent gebruik van zalen. Bekijk of er voldoende input is om op de gemeentelijke website het aanbod van te huren locaties uit te breiden met een categorie opslagruimte.

- **Onderhoudskosten**

De gemeente beschikt over een uitgebreid patrimonium van binnen- en buitensportinfrastructuur. Een deel ervan is in samenwerking met sportverenigingen gerealiseerd. Slijtage, het herstel van schade en nieuwe eisen op het vlak van duurzaamheid, energiebeheer, veiligheid, gezondheid... noodzaken tot (vaak onverwachte) uitgaven. Het blijkt voor de clubs niet altijd duidelijk welke kosten te hunnen laste zijn en welke gedragen worden door de gemeente.

>>> Sportraad pleit ervoor om in samenspraak met de betrokken sportverenigingen een meerjarenplan op te maken voor het onderhoud van deze infrastructuur met opgave van de uit te voeren werken en de wijze van financiering.

- **Veilig van en naar de sportclub**

Sporten moet op een veilige manier kunnen, maar ook op weg naar en van de sportclub moet het veilig zijn. Net als in de nabijheid van scholen moeten in de nabijheid van sportinfrastructuur de nodige maatregelen worden genomen om onveilige verkeerssituaties te vermijden: veilige oversteekplaatsen, afgescheiden fietspaden, snelheidsremmers, aangepaste signalisatie, duidelijke bewegwijzering... Het thema moet altijd hoog op de agenda staan.

>>> Sportraad vraagt extra aandacht voor veilige mobiliteit in de buurt van sportinfrastructuur. Met de te verwachten bijkomende toestroom van sporters naar het

sportpark De Zeurt is een grondige analyse van de verkeerssituatie ter hoogte van en op deze locatie zeker niet overbodig.

- Financiële ondersteuning -

- **Subsidies**

Subsidiëring van sportverenigingen draagt bij aan hun goede werking en het betaalbaar houden van het sporten. Het "subsidielandschap" dat zich uitstrekt van de gemeente over Vlaanderen tot zelfs Europa! wordt echter een tijdrovend hindernissenparcours (ook voor de gemeentediensten) waarin vele sportclubs hun weg niet vinden.

Sportverenigingen hebben behoefte aan vereenvoudiging, minder administratie, heldere communicatie. Het nieuwe subsidiereglement voor sportverenigingen is een eerste (kleine) stap in die richting, maar geen eindpunt.

>>> Zorg voor een overzichtelijke (online) tool die een gegroepeerd overzicht geeft van de subsidiekanalen en -mogelijkheden die relevant zijn voor sportverenigingen. Beperk de administratieve last (één databank voor alles). Zet in op online-procedures. Evolveer naar een systeem waarbij een vaste forfaitaire werkingssubsidie wordt uitgekeerd op basis van enkele eenvoudige parameters.

- **Extra inkomsten**

(Sport)verenigingen zoeken naar welgekomen extra inkomsten om hun werking te financieren. Vele verenigingen kijken (begrijpelijk) ook met enige wrevel naar clubs die eigen horeca-inkomsten genieten. Met de nieuwe sporthal op De Zeurt bieden zich mogelijkheden aan om hieraan enigszins tegemoet te komen.

>>> Sportraad is er voorstander van om in overleg met geïnteresseerde verenigingen de cafetaria-uitbating van de nieuwe sporthal zo te organiseren dat meerdere verenigingen er een voordeel uit halen. Geef daarnaast clubs ook de mogelijkheid voor het plaatsen van publiciteit.

- **Kleine problemen**

Sportverenigingen die worden geconfronteerd met noodzakelijke (dikwijls kleinere, maar dringende) infrastructuur-gerelateerde uitgaven die nodig zijn om het sporten verder op een goede manier mogelijk te maken (nieuwe matten, doelen, verlichting, toestellen....) richten zich vaak tot de gemeente voor een tussenkomst. Het reglement projectsubsidie biedt daarvoor niet altijd een oplossing.

>>> Voorzie een budget en stel een procedure of reglement op om dergelijke aanvragen op een objectieve wijze te beantwoorden en dat de clubs duidelijkheid geeft over de mogelijke tussenkomsten.

- **Grote problemen**

Door omstandigheden en beslissingen buiten hun wil en controle, kunnen verenigingen in (financiële) problemen komen, in die mate zelfs dat het voortbestaan van de club wordt gehypothekeerd. Verenigingen in die situatie vragen naast een luisterend oor en begrip ook om concrete steunmaatregelen.

>>> Bepaal klaar en duidelijk de voorwaarden en criteria voor de toekenning van bijzondere dotaties en tegemoetkomingen aan clubs in problemen en reserveer hiervoor een budget.

- Informeren en communiceren -

- **Informatie-jungle**

Sportverenigingen ontvangen een stroom aan informatie vanuit diverse beleidsniveaus (gemeente, Vlaanderen, federaties...), via diverse kanalen (website, sociale media, publicaties...) en over allerlei domeinen (wetgeving, reglementen, evenementen, opleidingen, activiteiten...). Clubs vinden vaak hun weg niet in deze informatie-jungle en moeten soms terecht bij verschillende diensten en contacten.

>>> Investeer in een unieke overzichtelijke doorverwijspagina "sport" op de gemeentelijke website die de onderwerpen die voor de werking van de sportverenigingen van belang zijn bundelt, heel kort toelicht en een antwoord geeft op courante vragen. Beperk het aantal aanspreekpunten voor de clubs en streef naar een éénloketsysteem (one-stop-shop). Ook het idee van de sportdienst voor een nieuwsbrief is een interessante denkpiste en verdient verder te worden uitgewerkt.

- **Communiceren is tweerichtingsverkeer**

Informeren is eenrichtingsverkeer en geeft geen zekerheid dat de boodschap is begrepen. Goed communiceren betekent ook met mensen in gesprek gaan, uitleggen en luisteren (tweerichtingsverkeer). Voor de goede werking van een sportclub is het van belang dat ze niet alleen op de hoogte is van het bestaan van bv. reglementen maar ook en vooral van de praktische implicaties en toepassingsmodaliteiten. Uit opmerkingen van de clubs komt naar voor dat hier ruimte voor verbetering is (mailverkeer en toelichtingen tijdens een jaarlijkse algemene vergadering bereiken niet het gewenste doel). Daarnaast blijft er nood aan workshops en opleidingen (bv. EHBO) die voor meerdere categorieën van verenigingen (sport, cultuur, milieu...) waardevol kunnen zijn en waarbij de gemeente een coördinerende rol kan spelen.

>>> Organiseer semestriële infosessies (met vraag-antwoord momenten) voor de sportverenigingen (en ook de individuele sporters). Investeer in overleg met de sport- en andere verenigingen in gezamenlijke praktijkgerichte workshops en opleidingen met een toegevoegde waarde.

- **Sportkalender**

Welke belangrijke, bijzondere, interessante sportgebeurtenissen en -wedstrijden grijpen er dit weekend plaats in de gemeente? Vaak verneem je pas achteraf het bestaan ervan omdat ze ontsnappen aan de aandacht van de geïnteresseerde sportliefhebber, potentiële deelnemer of bezoeker... door niet tijdige, te versnipperde of ontbrekende informatie. Het is in de eerste plaats aan de clubs zelf om te informeren, maar de gemeente kan een handje toesteken.

>>> Bied clubs (en eventueel ook de niet-georganiseerde sporter) een uniek en toegankelijk online platform aan om hun (belangrijke) activiteiten en wedstrijden via een eenvoudige, snelle en beknopte procedure kenbaar te maken. Beproof of de huidige webpagina "UiT in Schoten" hiervoor bruikbaar is, al dan niet met de nodige aanpassingen.

- Sportpromotie -

- **G-sport**

G-sport vraagt van de clubs een bijzondere inspanning. De gemeente steunt ze meer dan terecht op diverse manieren (bv. subsidies, promotie...) bij de ontwikkeling en integratie. Op het terrein wordt vastgesteld dat de G-sportwerking hoofdzakelijk per vereniging wordt aangepakt, maar het idee om tot meer samenwerking te komen groeit. De raad van personen met een handicap vraagt ook om nauwer betrokken te worden. De gemeente kan hierbij een sturende rol spelen.

>>> Richt een samenwerkingsplatform op tussen de G-sportverenigingen en alle betrokken actoren om van elkaar te leren en de uitdagingen gezamenlijk aan te gaan (sponsoring, promotie, communicatie, beheer van spanningsvelden, praktische problemen...). Organiseer een jaarlijks G-sport evenement in samenwerking met alle verenigingen.

- **Evenementen als hefboom**

De gemeente kent jaarlijks een aantal sport(ieve) evenementen die (media)aandacht genieten en Schotenaren samen brengt. Het zijn grote en kleine "monumenten" die hun plaats op de kalender en de steun van de gemeente verdienen. Net zoals de Park Happening kunnen Scheldeprijs, Levensloop, Sportlaureatenviering... ook een ideale hefboom zijn om sporten en sportverenigingen (nog meer) te promoten.

>>> Organiseer een brainstorm over de verschillende mogelijkheden en de praktische haalbaarheid. Durf ook out of the box denken: een Scheldeprijs voor G-wielrenners op het parcours in Schoten in afwachting van de groten...?

- **Doelgerichte sportpromotie**

De Schotenaar kan deelnemen aan een waaier van activiteiten rond en voor diverse sporten en doelgroepen (sportkampen, sport overdag, schoolsport, sporteldagen...) georganiseerd door de gemeente zelf of i.s.m. andere actoren (bv. sportregio Antwerpse Kempen). Vele ervan worden als het ware als "verworven" beschouwd en keren jaarlijks automatisch terug. Ze hebben hun maatschappelijk belang (zetten aan tot sporten en bewegen, brengen mensen samen...), maar de vraag mag gesteld worden of er geen overaanbod is en of het "menu" niet moet worden "opgefrist".

>>> De nieuwe legislatuur en (sport)organisatie binnen de gemeente zijn een gepast moment om in alle openheid het debat te voeren over het aanbod aan sportpromotionele activiteiten. Sluiten zij nog aan bij het gemeentelijk sportbeleid? Leggen ze de juiste accenten? Bereiken zij het beoogde doelpubliek (multicultureel, jeugd, G-sport, senioren...)? Welke worden behouden, vervangen, geschrapt? In hoeverre moet de gemeente ze (nog) zelf organiseren?...

- **Sport(clubs) komen en gaan**

Nieuwe(re) sporten winnen aan belangstelling (bv. 3x3 basket, kajakpolo, boulderen, pickleball...). Ze kunnen een nieuw publiek aan het sporten zetten, maar hebben vaak nog een steuntje in de rug nodig. Daarnaast verdwijnen er in de gemeente ook sportclubs met een groot potentieel (bv. wandel- en petanqueclubs), waardoor een goede structurele omkadering en organisatie voor de verdere beoefening van de sport wegvalt. De gemeente kan zorgen voor een nieuwe impuls.

>>> Lanceer een onderzoek naar de interesse, de ruimte die er is op het vlak van beschikbare infrastructuur en de voorwaarden die nodig zijn voor de (her)opstart van een club: een ideaal project voor een stagiair sportmanagement? Voer promotie en geef ondersteuning via (project)subsidies en een goede begeleiding. Organiseer jaarlijks een (kennismakings)event rond nieuwe sporten.